

Oponentský posudek na diplomovou práci:

Šárka Živná: Umění a erós v románu „Elogio de la madrastra“ (Chvála macechy) Maria Vargase Llosy

Šárka Živná předložila zajímavě zpracovanou a velmi přínosnou diplomovou práci, v níž se zabývá zpravidla opomíjenou částí díla peruánského prozaika Maria Vargase Llosy – jeho erotickým románem *Chvála macechy*, dosud do češtiny nepřeloženým. Diplomantka se zaměřila především na tento román, o kontextu dalších děl analyzovaného autora se zmiňuje jen okrajově a v souvislosti se zkoumanými jevy, především v závěrečném shrnutí. Podobně nechává stranou biografii Vargase Llosy, která už byl zpracována i v diplomových pracích na FFUK mnohokrát a není pro dané téma podstatná. Její přístup lze tedy pochválit jako jasně zacílený; možná by bylo zajímavé, kdyby věnovala trochu prostoru i dalšímu erotickému románu Vargase Llosy, *Deníky dona Rigoberta*, o němž hovoří v úvodu (porovnat stylistické zpracování, typ imaginace, vývoj totožného protagonisty dona Rigoberta), případně stručně nastínila pojetí erotiky v jiných dílech Vargase Llosy (zdá se mi, že zatímco v raných románech erotika prosakovala do vyprávění spíše mimochodem, nepojmenovaně, skrytě, ačkoli výsledný text často vyzařoval silný erotický náboj, postupně Vargas Llosa přistupoval k erotice stále otevřeněji; v posledním románu *Zlobivá holka* v mnoha pasážích dosti podrobně popisuje sexuální akt, což je ve shodě s tím, co říká diplomantka v závěrečném srovnání erotiky a pornografie, erotickému napětí mnohdy spíš na škodu). Jistě by se dal způsob zpracování erotického tématu srovnat i s dílem *Pantaleón a jeho ženská rota*, kde autor podobně jako ve *Chvále macechy* nebo v *Tetičce Julii a zneuznaném géniovi* (toto dílo diplomantka srovnává s *Chválou macechy* v kapitole „Prostupnost textů“) střídá kapitoly „dějové“ s „erotickými“ (v terminologii diplomantky linií slovesnou s imaginární). Pravidelné střídání dvou linií v románu je vůbec postup, který Vargas Llosa využívá s oblibou (třeba i v románu *Vypravěč*). Případně by se dal v této souvislosti probrat vztah erotiky a humoru (který podle mnohých, například Kundery, erotiku zabíjí).

To však jsou spíše jen náměty, jimiž by se mohla Šárka Živná zabývat v případném rozpracování této diplomové práce v disertační. Vymezené téma je totiž zcela postačující a jeho zpracování důkladné, samostatné a podnětné. Diplomantka se neomezila na „slovesnou“ stránku díla, to znamená na příběh, postavy, prostředí a prostor, strukturu románu a zvláštní hygienické rituály, které rozebírá v první kapitole, ale stejnou pozornost věnuje též „obrazové linií“, to znamená obrazům podněcujícím erotické fantazie protagonistů. Právě rozbor obrazů patří k nejlepším stránkám práce, diplomantka jeho prostřednictvím analyzuje děj i

stylistickou rovinu vyprávění, určuje identitu vypravěče, kterého rozlišuje od osoby, jež si výjev z obrazu představuje a dále rozvíjí ve vlastní imaginaci, i samozřejmě od autora, Vargase Llosy. Ironická autorova hra se záměnami ženských a mužských hlasů vyprávěcích v ich-formě, které přitom mohou patřit totožnému vypravěči-imaginátorovi, donu Rigobertovi, je tu velmi pregnančně pojmenována a vysvětlena s osobním přístupem, který se nemusí shodovat s názorem jiných badatelů, uvedeným v poznámce. Trošku nejasná je jen úvodní tabulka na straně 15, kde v komentáři diplomantka uvádí, že po sobě nikdy nenásledují dvě kapitoly „linie slovesné“, ačkoli 3. a 4. kapitolu obě do této linie zařazuje; měla tím zřejmě na mysli, že ačkoli jsou obě „slovesné“, jedna je dějová, druhá se věnuje hygienickým rituálům. Podobně v závěru odstavce s komentářem k tabulce na str. 16 není zcela jasné, co míní shodou rodu vypravěče s rodem tvůrce fantazie – to se vysvětlí až v podrobném rozboru obrazů.

V analýze „obrazových“ kapitol je pro české prostředí přínosná zejména pasáž o peruánském malíři de Szyszlovi. Zde bych upozornila jen na malou drobnost – mluvíme-li o Florencii, nelze uvádět obrazárnu španělsky jako „palacio Pitty“ (str. 38), ale musíme buď uvést česky „palác Pitty“ nebo ponechat italské „Palazzo Pitty“, podobně na str. 28 se má správně skloňovat „o srpnových idách“, nikoli „idech“.

Tyto připomínky jsou však spíš drobnosti stejně jako občasné nijak závažné chyby v interpunkci. Naopak je třeba pochválit velmi pěkné vlastní překlady ukázek z knihy. Kvalitní jsou také závěrečné kapitoly o erotismu a pornografii a nevinnosti a perverzi, kde diplomantka využila řadu odborných i beletristických prací k danému tématu.

Celkově hodnotím práci jako výbornou a **doporučuji k obhajobě.**

Praha 7. září 2009

PhDr. Anežka Charvátová

